Vol 5 Issue 7 Aug 2015

ISSN No : 2230-7850

International Multidisciplinary Research Journal

Indian Streams Research Journal

Executive Editor
Ashok Yakkaldevi

Editor-in-Chief
H.N.Jagtap

Welcome to ISRJ

RNI MAHMUL/2011/38595 **ISSN No.2230-7850**

Indian Streams Research Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial board.Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

International Advisory Board

Flávio de São Pedro Filho
Federal University of Rondonia, Brazil

Kamani Perera
Regional Center For Strategic Studies, Sri Lanka

Janaki Sinnasamy
Librarian, University of Malaya

Romona Mihaila
Spiru Haret University, Romania

Delia Serbescu
Spiru Haret University, Bucharest, Romania

Anurag Misra
DBS College, Kanpur

Titus PopPhD, Partium Christian University, Oradea,Romania

Mohammad Hailat
Dept. of Mathematical Sciences, University of South Carolina Aiken

Abdullah Sabbagh
Engineering Studies, Sydney

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Loredana Bosca
Spiru Haret University, Romania

Fabricio Moraes de Almeida
Federal University of Rondonia, Brazil

George - Calin SERITAN
Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi

Hasan Baktir
English Language and Literature Department, Kayseri

Ghayoor Abbas Chotana
Dept of Chemistry, Lahore University of Management Sciences[PK]

Anna Maria Constantinovici
AL. I. Cuza University, Romania

Ilie Pintea,
Spiru Haret University, Romania

Xiaohua Yang
PhD, USA

......More

Editorial Board

Pratap Vyamktrao Naikwade
ASP College Devrukh,Ratnagiri,MS India

R. R. Patil
Head Geology Department Solapur University,Solapur

Rama Bhosale
Prin. and Jt. Director Higher Education, Panvel

Salve R. N.
Department of Sociology, Shivaji University,Kolhapur

Govind P. Shinde
Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai

Chakane Sanjay Dnyaneshwar
Arts, Science & Commerce College, Indapur, Pune

Awadhesh Kumar Shirotriya
Secretary,Play India Play,Meerut(U.P.)

Iresh Swami
Ex - VC. Solapur University, Solapur

N.S. Dhaygude
Ex. Prin. Dayanand College, Solapur

Narendra Kadu
Jt. Director Higher Education, Pune

K. M. Bhandarkar
Praful Patel College of Education, Gondia

Sonal Singh
Vikram University, Ujjain

G. P. Patankar
S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka

Maj. S. Bakhtiar Choudhary
Director,Hyderabad AP India.

S.Parvathi Devi
Ph.D.-University of Allahabad

Sonal Singh,
Vikram University, Ujjain

Rajendra Shendge
Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur

R. R. Yalikar
Director Managment Institute, Solapur

Umesh Rajderkar
Head Humanities & Social Science YCMOU,Nashik

S. R. Pandya
Head Education Dept. Mumbai University, Mumbai

Alka Darshan Shrivastava
Shaskiya Snatkottar Mahavidyalaya, Dhar

Rahul Shriram Sudke
Devi Ahilya Vishwavidyalaya, Indore

S.KANNAN
Annamalai University,TN

Satish Kumar Kalhotra
Maulana Azad National Urdu University

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.isrj.org

Indian Streams Research Journal
ISSN 2230-7850

Impact Factor : 3.1560(UIF)
Volume - 5 | Issue - 7 | Aug - 2015

प्रो. कबड्डी: एक शोध व बोध

बाळकृष्ण ज्ञा. भोसले
शारीरिक संचालक,डी.पी.भोसले कॉलेज, कोरेगांव.

सारांश :

कबड्डी एक सामूहिक खेळ आहे. प्रामुख्याने तो भारतात खेळला जातो. तसेच भारताच्या शेजारी देशात ही तो खेळला जातो. भारतात कबड्डी बरोबर त्याला हु.तू.तू पण म्हणतात. कबड्डी हा मूळ भारतीय खेळ आहे. शहरी भागाच्या तुलनेत तो ग्रामीण भागात जास्त खेळला जातो.

1.प्रस्तावना :–

२० व्या शतकात पहिल्या दोन दशकात महाराष्ट्र राज्याच्या वेगवेगळया सामाजिक संघटनानी कबड्डी खेळ लोकप्रिय करण्यामध्ये महत्वाची भूमिका बजावली आहे. सन १९१८ मध्ये कबड्डी चे काही सामान्य नियम तयार केले आणि काही स्पर्धा आयोजित केल्या. परंतू कबड्डीचे औपचारीक नियम तयार करणे आणि प्रकाशित करण्याचे काम १९२३ मध्ये भारतीय ऑलिपिक संघाने केले. या स्वदेशी खेळाचे आंतरराष्ट्रीय प्रदर्शन हनुमान व्यायाम प्रसारक मंडळाने १९३६ मध्ये बर्लिन ऑलंपिक मध्ये केले. १९५० मध्ये भारतीय कबड्डी महासंघाची स्थापना केली. सन १९५२ मध्ये पुरूषासाठी पहिली राष्ट्रीय स्पर्धा मद्रास येथे आयोजित केली होती तर सन १९५५ मध्ये स्त्रीयांसाठी पहिली राष्ट्रीय स्पर्धा कलकत्ता येथे आयोजित केली होती.

१९९० मध्ये बीजिंग येथे भरवण्यात आलेल्या आशियाई क्रीडा स्पर्धेत या खेळाचा समावेश करण्यात आला.कबड्डीच्या विकासासाठी आता प्रो कबड्डी लीगची स्थापना झाली आहे. त्या संदर्भात आपण अभ्यास करणार आहोत. प्रो. कबड्डीची कल्पना, संघ, खेळाडू, फ्रेचाईजी अभ्यास करणार आहोत.

2.उद्देश –

१.प्रो. कबड्डी लीगची माहिती घेणे.
२.प्रो. कबड्डीचे यश अभ्यासणे.

3.अभ्यासपध्दती :–

प्रस्तुत शोधनिबंध हा प्रामुख्याने दुय्यम माहितीवर आधारित आहे. प्रो.कबड्डी अभ्यास करण्यासाठी कबड्डीवरील माहिती विविध संदर्भग्रंथ, कबड्डीच्या वेबसाईट, या संदर्भस्त्रोतातून घेण्यात आली आहे. सदर शोधनिबंधात प्रो.कबड्डी ची कल्पना, संघ, खेळाडू व यश या संदर्भात अभ्यास केला आहे.

4.प्रो. कबड्डी लिग

1.कल्पना :–

प्रो. कबड्डी लीग ची मुळ संकल्पना चारू शर्माची आहे. उद्योगपती आनंद यांनी त्यांना साथ दिली. त्यांनी स्पर्धा भरविण्यासाठी मदत केली. परंतू महिंद्रा कंपनीच्या कोणत्याही ग्रुपने त्यात गुंतवणूक करावयाची नाही. चारू शर्मा यांनी स्पर्धेच्या सर्व पैलूंचा विचार करून स्पर्धेची मांडणी केली. देशातल्या तमाम कबड्डीपटूंना एक जबरदस्त व्यासपीठ मिळवून देण्याचा चारू शर्मांचा ध्यास आहे.

2.निर्णायक बदल :–

मूळ मातीत आणि खुल्या वातावरणात खेळली जाणारी कबड्डी इनडोअर स्टेडियममध्ये खेळविण्याचा निर्णय धाडसी होता. मातीच्या मैदानाची जागा रंगी बेरंगी मॅटने घेतली जनमानसात रूजलेल्या भारतीय खेळाला प्रोत्साहन देण्याचा प्रयत्न मंडळी करत आहेत. हे पाहून एक एक सेलिब्रेटीज प्रो. कबड्डी लीगमध्ये रस घेउ लागले.

3.फॅचाईजी

स्पर्धेत आठ शहरांच्या फ्रॅचाईजीज आहेत. १. बंगाल वॉरियर्सकिशोर बियानी (फयूचर ग्रुप) २.बंगळूर बुल्सकॉस्मिक ग्लोबल मिडीया३.दबंग दिल्लीराधा कपूर (डू इट स्पोर्टस् मॅनेजमेंट) ४.जयपूर पिंक पॅंथर्सअभिषेक बच्चन ५. पटणा पायरेटस राजेश शाह६.पुणेरी पलटणसुमनलाल शाह इन्शूअरकोट स्पोर्टस७. तेलगू टायटन्स वीरा स्पोर्टस्८.यू मुम्बारॉनीस्क्रुवालाया फॅचाईजी आहेत.

आंतरराष्ट्रीय कबड्डी महासंघ आशियाई कबड्डी महासंघ आणि अमॅच्युअर कबड्डी फेडरेशन ऑफ इंडीया या संघटनांचे भक्कम पाठबळ प्रो. कबड्डी लीगला लाभले आहे. सिंगापूरच्या वर्ल्ड स्पोर्टस ग्रुपमधून या स्पर्धेचे संचालन केले जाईल.

कोष्टक कं 1
फेचाईजी

v-u-	Dyc uko	'kgj	Ekkyd	d.k/kkj	Ek[; if'k{kd	enku
1	Ckxky okfj;l	dkydkrk	fd'kkj fc;kuh ¼Q;pj xi ½	fuy'k f'kn	jkt ukjk;.k 'kek	urkth buMkvj LVfM;e dkydrk] if'pe cxky
2	cxGj cYl	cxGj	dkfLed Xykcy feMh;k	Eku thr fpyj	j.kf/kj flx	Dkrhjok buMkvj LVfM;e cxGj] dukVd
3	ncx fnYyh	fnYyh	jk/kk dij ¼M bV LikVl Eku teV ½	tfLej flx	vtu flx	R;kxjkt LikVl dkEIyDl uoh fnYyh] fnYYkh
4	Tk;ij fid iFkl	Tk;ij	vfHk"kd cPpu	uouhr xkre	dklhukFku HkkLdju	lokb ekuflx LVfM ve t;ij] jktLFkku
5	iV.kk ik;jVl	iV.kk	jkt'k 'kkg	jkd'k dekj	vkj-,l- [kk[kj	ikVyhi= LikVl dkEIyDl iV.kk] fcgkj
6	i.kjh iyV.k	Ik.k	Lkeuyky 'kkg bU'kvjdkV LikVl	o>hj flx	Jkeyky dkf'kd	Jh f'koN=irh LikVl dkEIyDl] ckyokMh i.k] egkjk"V
7	ryx Vk;VUl	fo'kk[kkiV V.ke	Okhjk LikVl	jktx: lcefovu	Tk mn;dekj	ikV VLV xkYMu T;fcyh LVfM ve fo'kk[kkiVV.ke vk/kin'k
8	; eEck	ecb	jkuhLdokyk ;fuuy>j LikVl	vui dekj	joh 'kWh	u'kuy LikVl Dyc vkQ bfM;k ecb egkjk"V

4.संघ

प्रो. कबड्डी मध्येबंगाल वॉरियर्स, बंगळूर बुल्स, छबंग दिल्ली, जयपूर पिंक पॅंथर्स, पटणा पायरेटस्, पुणेरी पलटण, तेलगू टायटन्स आणि यू मुम्बा असे आठ संघ आहेत.

5.खेळाडू

फ्रॅचाईजींच्या लिलावात होणाऱ्या बोलीतून ७२ भारतीय आणि २८ आंतराष्ट्रीय कबड्डी पंटूंचा समावेश केला जाईल. यात पाकिस्तान, अफगाणिस्तान, इराण, बांगलादेश, कॅनडा, इंग्लंड, इंडोनेशिया, इटली, जपान, नेपाळ, मलेशिया, दक्षिण कोरिया, श्रीलंका, थायलंड, तुर्कस्तान, या देशांमधील खेळांडूना समावेश करण्यात आला आहे. प्रत्येक संघात किमान चार परदेशी खेळाडू घेण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. विजेत्यांना पहिले बक्षीस दहा लाख रूपयांचे तर उपविजेत्यांना पाच लाखांचे बक्षीस मिळेल.

6.खेळाडूंचा वाढता उत्साह

प्रो. कबड्डी लीगने भारतातल्या कबड्डीपंटूना दिलेले व्यासपिठ मोठा सकारात्मक परिणाम साधून केले आहे. भारतीय

कबड्डीपटू तगडे होतेच यात शंका नाही. बदल एवढाच झाला की प्रो. कबड्डी ली सारखे व्यासपिठ मिळाल्यावर कष्ट करायला खेळाडूंना भरभरून उत्साह आला. पहिल्या वर्षीच्या तुलनेत दुसऱ्या वर्षी खेळाडू जास्त मेहनत करून आले. संघचालकांनी योजना आखून स्पर्धेअगोदर सराव शिबीर आयोजित केली होती.

पहिली दहा मिनिटे गंमत म्हणून प्रो. कबड्डी लीगचा सामना टीव्हीवर बघणारे प्रेक्षक पुढे संपूर्ण सामन्यास आनंद घ्यायला लागले. कबड्डी खेळातील आक्रमकता सगळयांना मनोमन भावली सकारात्मक विचारांनी खेळल्या जाणाऱ्या खेळातील सचोटी लोकांना प्रचंड आवडली. कबड्डीमध्ये ताकदीबरोबर समयसूचकता आणि कौशल्य, कसपणाला लागतो हे लोक अनुभवयाला लागले. दोन साध्या चढयांनंतर येणारे करो या मरोची तिसरी चढाई प्रेक्षक चवीने बघू लागले. पकड करताना बचावफळी व्यूह कशी लावते आणि साथीदाराच्या अंदाजाला बाकीच्यांनी कधी साथ द्यायची आणि कधी काढता हात घ्यायला याची मजा लुटू लागले.

7. दूरचित्रवाणी

प्रो. कबड्डी लीग चालू करताना संयोजकांनी एकच धोरणात्मक निर्णय घेतला तो म्हणजे कबड्डीला दूरचित्रवाणींच मित्र बनवंल आहे. कबड्डीच्या सामन्याने प्रेक्षपण करणे, प्रसिध्द देणे यासाठी दूरचित्रवाणीचा वापर केला आहे. स्टार स्पोर्टसने दाखविण्याचा करार केला आहे.

8. ग्लॅमर

अभिषेक बच्चनने जयपूर संघाची नुसती मालकी घेतली नाही तर त्यांच्या सहभागानं एक अशक्य पॅकेज डील प्रो. कबड्डीलीगला पहिल्या वर्षीच लाभलं. अभिषेक बच्चनच्या जयपूर पिंक पॅथर्सचा सामना बघायला आणि आपल्या संघाला प्रोत्साहन द्यायला अभिताभ बच्चन, जया बच्चन आणि ऐश्वर्या रॉय आले होते. बच्चन कुटूंबीयांच्या विनंतीला मान देउन सचिन तेंडूलकर पहिला सामना पाहण्यास आला होता. करोडो रूपये देउनही मिळणार नाही. असे ग्लॅमर प्रो. कबड्डी लीगचा पहिल्या सामन्यापासून लाभले. शाहरूख खान, अमिर खान, शतुघ्न सिन्हा, मुख्यमंत्री जितराम मांझी, लालकृष्ण अडवाणी, विरेंद्र सेहवाग आले होते.

9. यश –

खेळ कोणताही असो त्याला प्रायोजक किंवा सेलिब्रेटीन पाठिंबा तेव्हाच देतील जेंव्हा त्यांच्या गुंतवलेल्या पैशाचा पुरेपूर मोबदला त्यांना परत मिळायची आशा दिसू लागते. भारतीय खेळांना प्रोत्साहन मिळत नाही. अशी ओरड करणाऱ्या सर्वांनी प्रो. कबड्डी लीगचा अभ्यास करायला हवा. ही लीग यशस्वी का झाली स्टार स्पोर्टस सारख्या कंपनींन मोठी गुंतवणूक करून या लीगमध्ये उडी का मारली. अभिताभ बच्चन सारख्या बडया माणसांनही या लीगमध्ये सक्रिय सहभाग का घेतला. तब्बल १०० पेक्षा जास्त देशांत प्रो. कबड्डी लीगचे प्रेक्षपण यंदाच्या मोसमात झाले आहे. संघाची मालकी विकत घेणाऱ्या धनदाडग्यांच्या आणि प्रायोजकांच्या चेहऱ्यांवर हास्य का दिसत आहे. या सर्व मुद्यांचा अभ्यास केल्यास इतर खेळांना प्रेरणा मिळते.

5. समारोप :–

प्रो. कबड्डी लीग ही इंडियन प्रीमियर लीगच्या स्वरूपावर आधारित भारतातील एक व्यावसायिक प्रो. कबड्डी लीग आहे. २६ जुलै २०१४ रोजी सुरू झालेल्या या स्पर्धेच्या पहिल्या आवत्रत्तीत जगभरातील खेळाडूंसह संघ सहभागी झाले. याची दुसरी आवत्रत्ती १ जुलै २०१५ राजी सुरू झाली. या लीगने कबड्डी खेळाला पुन्हा संजीवनी दिली.

6. संदर्भसूची:–

१.मीनू शर्मा(१९८७) खो-खो एव कबड्डी, सर्वोदय प्रकाशन, शिवथुरी मण्डी, सहारपुर.
२.www.plrokabaddi.com
३.. www.mr.wikipedia.org.
४.www.narshakri.com
५.लोकसत्ता
६.सकाळ
७.प्रहार

Publish Research Article
International Level Multidisciplinary Research Journal
For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper,Summary of Research Project,Theses,Books and Book Review for publication,you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed,India

- ✶ International Scientific Journal Consortium
- ✶ OPEN J-GATE

Associated and Indexed,USA

- Google Scholar
- EBSCO
- DOAJ
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Databse
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database
- Directory Of Research Journal Indexing

Indian Streams Research Journal
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005,Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.isrj.org